

ΔΕ θάζει κανένα παράπονο ό κ. Βενιζέλος; γιατί θά είδε, και πριν ακόμα γίνει πρωθυπουργός, πώς δέ θάν τού λείψουν ποτέ οι συμβουλάτορες. Ό καλένας, δίχως άλλο, πού τονέ σίμωσε και τού μίλησε θάν τούδωσε κι υπό μία σφή συμβουλή, με πούό τρόπο δηλ. πρέπει να εργαστεί για να σώσει τό Ρωμαίικο!

Καί θάναί, φαίνεται, άμέτρητοι αυτοί οι συμβουλάτορες, γιατί άλλιώτικα ό «Χρόνος» τής Τρίτης δέ θάναγκάζοτανε να ρωτήσει:

— «Τονέ φέρνουμε, βρε χριστιανοί, εδώ για να μάς κυβερνήσει ή για να τον κυβερνήσουμε;»

Έχει τόσους σοφούς τό Ρωμαίικο! Και με τό νάχει τόσους σοφούς πήγε κατά διόλου!

*

ΟΧΙ έποδοχή πομπώδεια. Όχι μουσική και νταούλια και ζήτω και διαδήλωσες, πού να θυμίζουν τό μακαρίτη Δεληγιάννη και τις κομματικές τιμάρτες τού παλιού καιρού. Σεινά και ήσυχια κι άλόγουθα θέλαμε ναρθεί ό κ. Βενιζέλος. Και να μιλήσει, όχι από μπαλκόνια, μά από τό βήμα τής Βουλής στό Λαό. Έτσι για να ξεχάσουμε τά στίλια πνήθεια να πιστέψουμε πώς αρχίνησε να γλυκοχαράζει κάπια έλιδα στον πολιτικό μας θάνατο.

*

ΕΠΙΩΘΗΚΕ κι αυτό και τάκούσαμε με ταπτιά μας. Πώς όλες αυτές τις φασαρίες στην Τουρκία (Πολιορκία τού Πατριαρχείου κλπ.) τις άνέφερε κρυφά, μέσο τής Άγγλίας, ό Βασιλιάς μας, για να τραβήξει την προσοχή τού λαού του από την Έθνοσυνέλευση!

Μωφέ τί θερίο πού σπύ είναι ό Ρωμαός!

Θ Ε Α Τ Ρ Ι Κ Α

ΔΕΛΗΚΑΤΕΡΙΝΗΣ - ΒΩΚΟΣ - ΠΟΡΙΩΤΗΣ

Θέατρο «Νέα Σκηνή».

Διά τό χορήμ. «Αράμα εις πράξεις τρεις ύπό Ίωάν. Δεληκατερίνη. Μετέχει τού Άβερωφείου διαγωνίσματος».

Ένας μετανάστης γυρίζει στο χωριό του από την Άμερική, και τό πρώτο πού τον ύποδέχεται είναι οι συκοφαντίες τού κόσμου για την τιμή τής γυναίκας του. Στην αρχή πιστεύει, μά δοκιμάζοντας τη μαθαίνει πούά μεγάλη βάσινα ύπόφερε ή δυστυχισμένη για να βιασάξει ίσα ίσα την τιμή της τόσα χρόνια έρημη από τη βοήθεια τού άντρα.

Ό μετανάστης βρισκαύμενος μπροστά στο φτωχορήμαγμα τού σπιτιού του, στον από τη στέρηση θάνατο τού παιδιού του, μετανοιώνει πού άφισε τό χωριό του για να πάη σε ξένες χώρες «διά τό χορήμα» και έξορκίζει μ' ένα λόγο πού βγάνει από τη σκηνή, όλους τούς μετανάστες να γυρίσουνε πίσω στην πατρίδα τους.

Η τέχνη τού κ. Δεληκατερίνη είναι τόσο παλαική, δημοκοπική και χοντροκομένη, πού καταντά

κι αυτά τάχαϊα δράματα τού τύπου «Πίστις, Έλπις και Έλεος», να φαίνονται πού σύμαζωμένα μπροστά της. Ό συγγραφέας θέλησε ν' άνεβάση σκηνές τής καθεμερινής ζωής τής φτωχολογιάς τής άνανξιόπαθης, και τίποτ' άλλο δέν κατάφερε παρά να δείξη ψευτοφιλόσοφους και ψευτομιστηματίες με μπαγαίαιτες ιδέες για όλα τά πράματα και με τρομαχτικά στραβή άντίληψη τής συγκαιρινής ζωής μας. Τά τέτοια έργα, πού έχουν την τόλμη να τά χωρακτηρίζουν και «λαϊκά», είναι από τούς μεγάλους κίντυνους να πέση τό θέατρο στα τάφια, δημιουργώντας κοινό για να χυσαρίξει στις παπιαδέες, να συγκινιέται στις άνούσιες θεωρίες τής ήθικολογιάς τού δρόμου, ν' άνοίγη τ' αυτιά του στις παλιότατες ρητορικές τούμπες και να διυστρέψη την ψυχρότητα άγνή του θεατρική νόηση με τά σάπια λαϊκικά μιάς τέτοιας πνευματικής τροφής.

*

Θέατρο «Βαριετέ»:

Ύπεράνω τού κόσμου τούτου. «Αράμα εις πράξεις τρεις. Μετέχει τού Άβερωφείου». Συγγραφέας Γεράσιμος Βώκος.

Ένας υπάλληλος, ό Χαρίλαος, λατρώνει τη γυναίκα του Ζωή, πού την αγαπά ήμωσ τρελλά κ' ένας φίλος του ζωγράφος, ό Γιάννης Πανόργιος. Η Ζωή μιάταια παλεύει μέσα στις δυό αυτές αγάπες, και δέν μπορεί να κατασταλάξει σε κάμιά. Ό Πανόργιος ξομολογιέται στο Χαρίλαο την αγάπη πού θρέφει για τη γυναίκα του, μά ό Χαρίλαος όσο κι αν ταράζεται στο τέτοιο άκουσμα δέ διάχνει τόν Πανόργιο από τό σπίτι του, μά ίσα ίσα νικημένος από συμπάθεια πρós αυτόν, τό καλλιτεχνικό του τίλντο, και τόν έρωτά του, τόν άφίνει λείτερο να βλέπη τη Ζωή. Μά ή Ζωή δέν μπορεί να ύποφέρει πιά και πέφτει από έναν γκρεμό. Την ακολουθεί ό Πανόργιος. Και τότες ό Χαρίλαος συντριμμένος κλαίει τη σκηνά του, γιατί καθώς λέει «αγαπούσε και τούς δυό!»

Ό συγγραφέας παρουσιάζει τό Χαρίλαο άνθρωπο με τις ιδέες τού Πλάτωνα, πού τις συχίζει ήμωσ από άγνοια με τις σοσιαλιστικές θεωρίες τού καιρού μας. Παρουσιάζει τόν Πανόργιο με νέες ιδέες, άφαιρέμένες κι άγνές ήμωσ, δίχως να μάς δείχνη θετικά τό χαρακτήρα του. Η Ζωή, ή γυναίκα αυτή πού σαν καράβι θαλασσοδέρνει άνάμεσα από δυό άθρώπους γεμάτους καλοσύνη, δείχεται σά μιά ψυχή άδύνατη κι άθελη, δίχως θέρημη άληθινής ζωής μέσα της. Τό δράμα παίζεται έσωτερικά, μέσα στις ψυχές. Μά ό κ. Βώκος δέν είχε ούτε την τέχνη, ούτε τη σκηνική ικανότητα για να τό δείξη με τη δύναμη πού θά έπρεπε. Οι σκηνές κουραστικές λιμνά-

ζουν σ' ένα διάλογο αντιθεατρικό. Λαίπει τὸ βαθι-
τερο ἐνδιαφέρον, πὸν θὰ τὸ γεννοῦσε μιὰ γερὴ ἀπο-
κρυστάλλωση τοῦ μύθου καὶ τῶ χαρακτήρων. Ἐνα
κομάτι ζωῆς γιὰ ν' ἀνεβῆ στὴ σκηνή, πρέπει νὰ
σπαρταρῶ ἀπὸ τὴν ἴδια τὴ ζωὴ πὸν θέλει νὰ παρα-
στήση, ἀλλιῶς ξεπέφτει στὸ ψεύτικο. Τὸ ἴδιο καὶ
μιὰ ψυχὴ, πρέπει νὰ σπαρταρῶ ἀπὸ τὴ θέρμη ἴδιας
κι ἀλάφρως τῆς ψυχῆς πὸν θέλει νὰ παραστήση,
ἀλλιῶς ξεφεύγει σ' ἀχνὰ φιλοσοφήματα.

*

Θέατρο «Νέα Σκηνή».

Ὁ Ξένος «Κωμωδία εἰς τρεῖς πράξεις. Μετέχει
τοῦ Ἀβερωφείου». Συγγραφεὺς Ν. Περιώτης.

Ὁ Πέτρος Συράνης, ἀπόστρατος στρατηγός,
θέλοντας νὰ στεφανωθῆ μιὰ νόστιμη χήρα μὲ
ἡσιχίμ, καὶ γυρεῖοντας νὰ ξεφρωτωθῆ τις τρεῖς
ἀνιψιῶδες του, γράφει πρὸς τὴ μητέρα τους, τὴν κ.
Κνηκάτου, πὸς στὸ χτήμα του στὴν Κηφισιά, δὲ
θὰ μπορέσουν νὰ πᾶνε γιὰ τὴν ὥρα, γιατί τὸ πυρ-
γάκι, πὸν ἔμεναν πάντα, τὸ νοίκιασε σ' ἕνανε ξένο.

Αὐτὸ ὅμως γαργαλιεὶ τὴν κ. Κνηκάτου πὸν ἔχει
τρεῖς κόρες τῆς παντρεῖας, κ' ἐπειδὴ λιμπίζεται
γαμπρὸ πλοῦσιο καὶ ξένο γιὰ τὴ μεγάλη τῆς κόρη
Ρένα, παρουσιάζεται ξαφνικὰ στὴν Κηφισιά καὶ
στὸ σπίτι τοῦ ἀδερφοῦ τῆς. Ἐκεῖ δυὸ λιμοκοντόροι
πὸν κάνανε κόρτε στὶς κόρες τῆς κ. Κνηκάτου, εἴ-
χανε πάει νὰ ζητήσουνε θέση γραμματικοῦ στὸν
ἀπόστρατο, πὸν θὰ ἔγραφε τάχα τὸ στρατιωτικὸ του
ἡμερολόγιο, σύμφωνα μὲ τὴν ἀγγελία πὸν εἶδανε σὲ
μιὰ φημερίδα. Γίνονται λοιπὸν ἐκεῖ διάφορες πα-
ρεξήγησες γιὰ τὸν ἀνύπαρχτο ξένο, καὶ τελειώνει
ὥστε νὰ παντρευτοῦνε ὅλοι, δηλαδή οἱ δυὸ μικρό-
τερες κόρες τῆς κ. Κνηκάτου κι ὁ γέρος στρατηγός,
καὶ νὰ μείνῃ ἀνύπαντρη ἡ μεγαλύτερη κόρη, ἡ
Ρένα, γι' αὐτὴν ἴσα ἴσα πὸν ἔγεινε ὅλο τὸ ντα-
βατούρι.

Τὸ ἔργο τοῦ κ. Περιώτη μπορεῖ κανεὶς νὰ τὸ
χαρακτηρίσῃ γιὰ φάρσα. Ὁ διάλογος στρωτὸς κ' ἡ
γλώσσα του κανονικὴ. Θὰ θέλαμε ὅλοι οἱ συγγρα-
φιάδες μας πὸν παρουσιάζουνε ἀθηναϊκὸ σαλόνι
στὴ σκηνή νὰ παίρνανε μαθήματα, βλέποντας πὸς
μιλᾶνε ἀληθινὰ στὴ σύγχρονη ρωμαϊκὴ κοινωνία μας.
Γιατὶ ἕνα ἀπὸ τὰ μεγαλότερα ἐλαττώματα τοῦ θεά-
τρου μας εἶναι καὶ πὸς κανένας τους δὲν μπορεῖ
νὰ κατιστρώσῃ γλώσσα. Ὅλοι καρφωθήκανε στὸ
ἀνεμοδοῦρι τῆς ἀταχτῆς μιχτῆς, καὶ μαζί τῆς ἀερο-
βατοῦνε. Δὲ νοιώθουν ἀπὸ κανόνα, γιατί δὲ νοιώ-
θουν ἀπὸ ζωὴ.

Τὸ ξετύλιγμα τοῦ μύθου προβαίνει ὄχι ὅσο θὰ
ἔπρεπε γοργά, καὶ σὲ κάμποσα μέρη οἱ τραβηγμένοι
διάλογοι κουράζουν τὸ θεατὴ. Γιατὶ δὲν ἀρκεῖ ἡ

κουβέντα νὰ εἶναι ἔξυπνη καὶ γεμάτη οὐσία, μὰ
πρέπει νὰ στέκεται σὲ ἰσορροπίμ μὲ τὴ δράση. Οἱ
τύποι πὸν παρουσιάζει ὁ συγγραφεὺς εἶναι οἱ μόνου
ἀληθινοί, παρμένοι ἀπὸ τὴ δικὴ μας, τὴ ρωμαϊκὴ
ζωή, ὅσο κι ἂν σὲ μερικὲς μερικὲς τραβιοῦνται στὸ
ἀπίθανο γιὰ χάρη τῆς φαρσικῆς παρουσίας, μὰ
κι αὐτὸ τὸ ἀπίθανο δὲ μᾶς ξαφνιάζει γιατί ἡ ψυχὴ
τους εἶναι δικὴ μας. Ἀπὸ τὸ ἔργο λαίπει ἡ κατάλ-
ληλη πνοὴ κ' ἔξαρση πὸν ὁ ἀνέβαζε τὴ σάτυρά του
πὸ ἀηγιᾶ, καὶ δὲ ὁ ἄφινε τὸ συγγραφεὺ νὰ μετα-
χειριστῆ καὶ κάμποσα ἀστεῖα ἄμουσα, πὸν δὲν εἴ-
χανε ἄλλη ἀφορμὴ παρὰ νὰ τραβήξουνε τὸ χοντρὸ
γέλιο τοῦ κοσμάκη.

Ο ΚΡΙΤΙΚΟΣ ΤΟΥ ΝΟΥΜΑ

ΦΥΛΛΑΔΕΣ

ΤΟΥ ΓΕΡΟΔΗΜΟΥ*

Θ'

ΣΤΟ ΑΡΟΜΟ

Δέντρα, ἀμάξια, πλάκες, κολόννες, ἀρχοντό-
σπιτα, μεγαλεία. Αὐτὰ ἔρχεται καὶ βλέπει τ' ἀδέρφι
μας ἀπὸ τὴν Τουρκιά καὶ χάνει τὸ νοῦ του. Ἐρ-
χεται κι ὁ Ὅμογενὴς ἀπὸ τὴν Εὐρώπη καὶ τρίβει
τὰ μάτια του νὰ καλοδῆ μήπως κάμνει λάθος, καὶ
δὲ βρίσκειται στὴν Εὐρώπη ἀκόμα. «Οἱ καρποὶ τῆς
Ἐλευθερίας», λέει ὁ ἕνας. «Ἐξευρωπαϊσμός», συλ-
λογιέται ὁ ἄλλος. Καὶ παίρνουν τὸ σιδερόδρομο καὶ
κατεδαίνουνε στὸ Φάληρο, καὶ κάμνοντας κέφι στῆς
θάλασσας τὴν ἀθάνατη, τὴν ἀμόλυπτη τὴν πνοή,
μακαρίζουν τοὺς ἀμανίτες πὸν φῦτρωσαν καὶ μὲ
κατάλαμπρα χρώματα στολίζουνε τὴν παχειὰ κο-
πριά πὸν μᾶς ἔστρωσαν τεσσάρων αἰῶνων κακομοι-
ριές.

Θυμάσαι τί λέγαμε στὸ χωριό; Αὐτὸ θὰ σοῦ πῆ
κάθε φρόνιμος πατριώτης καὶ δῶ, ἂν τοῦ ἀνοίξῃς
ὀμιλία γιὰ τοὺς λαμπροὺς αὐτοὺς ἀμανίτες. «Ἄς
εἶναι καλὰ, φίλε μου, αἱ ἀτομικαὶ ἐπιχειρήσεις· εἰδε-
μὴ ἡ Κυβέρνησις...» — Καὶ τί τὴν ἔχετε λοιπὸν
τέτοια Κυβέρνησις; πὸς δὲν κάμνετε τὸ λαὸ νὰ σᾶς
διαλέγῃ πὸν προκομμένη Κυβέρνησις; — «Χὰ, χὰ!
θὰ φωνάξῃ τότες ὁ πατριώτης. Δὲ μᾶς ἔμαθες, κατῶς
βλέπω, ἀκόμα νὰ μείνῃς μαζί μας λιγάκι, νὰ μᾶς
μᾶθῃς καλλίτερα.»

Καὶ σὰν τὰποφασίσῃς καὶ μείνῃς ἔξι μῆνες, ἕνα
χρόνο, πέντε χρόνια, θὰ μάθῃς αὐτὸ πὸν βλέπεις
καὶ τώρα. Ὁ ἕνας νὰ τὰ φορτώνῃ τοῦ ἄλλου. Ὁ
καθένας νὰ κνηγάῃ τὴ δουλειὰ του, κ' οἱ μεγαλῆ-
τερες οἱ δουλειές ἐδῶ γίνονται στὰ πολιτικά. Ὁ
καθένας νὰ βγάξῃ τὸ ψωμί του, καὶ τὸ πῶτερο τὸ
ψωμί βγαίνει ἀπὸ κεῖ πὸν ἔπρεπε νὰ πηγαίνῃ. Στὴ

*) Ἡ ἀρχὴ στὸν ἀρ. 353.